

Policymaking and Sociological Analysis of Elite Immigration (A Case Study of Elite Combat Sports)

Sajjad Karmi

PhD in Sports Sociology, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: sajadkarami73@gmail.com

Bahram Gadimi

*Corresponding Author, Associate Professor, Department of Social Sciences, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: dr.b.gadimi@gmail.com

Taleb Pour

Associate Professor, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Economics, Al-Zahra University, Tehran, Iran. E-mail: ttalebpour@yahoo.com

Abstract

This research was conducted with the aim of sociological analysis of the migration of combat sports elites. It was a combined research with a sequential exploratory design, in its qualitative part, using the grounded theory technique based on Strauss and Corbin's model, the understanding nature of the migration of combat sports elites and the researcher's relationship with the subjective aspects of this reality were discussed, and the pragmatism paradigm was used in it. The quantitative part was also a survey method using a questionnaire. Thus, after conducting the interviews, by extracting the codes, categories and concepts under the categories, the questions of the questionnaire were prepared and used in the statistical population. The studied community included experts and professional athletes of martial sports (12 people) who were selected purposefully and martial athletes of Tehran city (384 people) who were selected as available. The tools used were semi-structured interviews and researcher-made questionnaires. The results of the research showed that the components discovered in the qualitative section are in four categories (economic factors, social factors, political-management factors and psychological factors). Bar Aeli showed that all four social, political-management, economic and psychological dimensions have a great effect on the migration of sports elites and this effect is favorable and very favorable respectively. Also, none of these connections have been weak; In other words, all important components are influential in the migration of combat sports elites. However, economic factors with a factor load of 0.71 had the greatest effect and social factors had the least effect with a factor load of 0.51.

Keywords: Immigration, elite, martial arts, politics.

Citation: Karmi, Sajad, *Gadimi*, Bahram & Pour, Taleb (2024). Policymaking and Sociological Analysis of Elite Immigration (A Case Study of Elite Combat Sports). *Urban and Regional Policy*, 2(8), 1-10.

سیاست‌گذاری و تحلیل جامعه‌شناختی مهاجرت نخبگان (مطالعه موردی نخبگان ورزش‌های رزمی)

سجاد کرمی

دانشجوی دکتری، گروه علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: sajadkarami73@gmail.com

بهرام قدیمی

* نویسندهٔ مسئول، دانشیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: dr.b.ghadimi@gmail.com

طالب پور

دانشیار گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران. رایانامه: ttalebpour@yahoo.com

چکیده

این پژوهش با هدف سیاست‌گذاری و تحلیل جامعه‌شناختی مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی انجام شد. پژوهش ترکیبی با طرح متوالی اکتشافی بود که در بخش کیفی آن با استفاده از تکنیک گراندد تئوری مبنای مدل استراوس و کوربین به ماهیت تفهیمی مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی و نسبت محقق با وجوه ذهنی این واقعیت پرداخته شد و در آن از پارادایم پراگماتیسم استفاده شد. بخش کمی نیز به شیوه پیمایشی با استفاده از پرسشنامه بود. بدین صورت که پس از اجرای مصاحبه‌ها، با استخراج کدها، مقوله‌ها و مفاهیم ذیل مقوله‌ها، سوالات پرسشنامه تنظیم شده و مورد استفاده در جامعه آماری قرار گرفت. جامعه مورد بررسی شامل کارشناسان و ورزشکاران حرفه‌ای ورزش‌های رزمی (به تعداد ۱۲ نفر) که به صورت هدفمند انتخاب شدند و ورزشکاران رزمی شهر تهران (به تعداد ۳۸۴ نفر) که به صورت در دسترس انتخاب شدند، بود. ابزار مورد استفاده نیز مصاحبه نیمه ساختار یافته و پرسشنامه محقق ساخته بود. نتایج پژوهش نشان داد که مولفه‌های کشف شده در بخش کیفی در چهار دسته (عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل سیاسی-مدیریتی و عوامل روانشناختی) قرار دارند. بار عاملی نشان داد که هر چهار بعد اجتماعی، سیاسی-مدیریتی، اقتصادی و روانشناختی بر مهاجرت نخبگان ورزشی تأثیر زیادی دارد و این تأثیر به ترتیب، مطلوب و خیلی مطلوب است. همچنین هیچ‌یک از این ارتباطها ضعیف نبوده است؛ به عبارت دیگر تمامی مولفه‌های مهم در مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی تأثیرگذار هستند. با این وجود عوامل اقتصادی با بار عاملی ۰/۷۱ بیشترین تأثیر و عوامل اجتماعی با ۰/۵۱ دارای کمترین تأثیر بودند.

کلیدواژه‌ها: مهاجرت، نخبه، ورزش رزمی، سیاست‌گذاری.

استناد: کرمی، سجاد، قدیمی، بهرام، پور، طالب (۱۴۰۲). سیاست‌گذاری و تحلیل جامعه‌شناختی مهاجرت نخبگان (مطالعه موردی: نخبگان ورزش‌های رزمی). *سیاست‌گذاری شهری و منطقه‌ای*، ۳(۸)، ۱-۱۰.

مقدمه

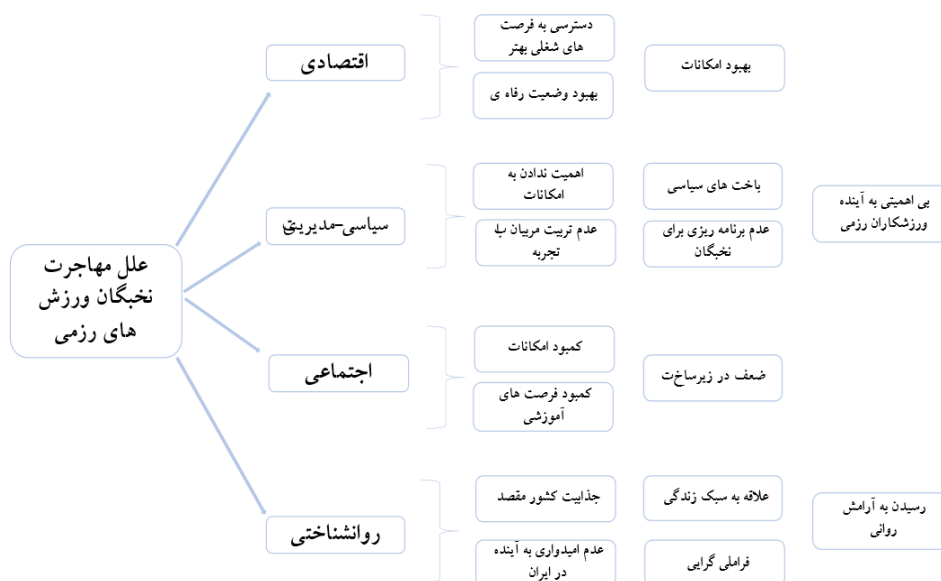
نخبگان ورزشی بخشی از سرمایه‌ انسانی یک کشور به حساب می‌آیند و عامل مؤثری در رشد و توسعه اقتصادی، پر کردن شکاف‌های فناوری، کاهش نقش درآمد کشور به منابع زیرزمینی و افزایش نقش ویژگی‌های اکتسابی کشورهای در حال توسعه، به حساب می‌آیند. مطالعه مراحل رشد کشورهای پیشرفته، اهمیت زیاد نقش سرمایه انسانی را در فرآیند توسعه آن‌ها نشان می‌دهد، به گونه‌ای که یکی از علل اصلی فقر کشورهای در حال توسعه کمبود سرمایه انسانی و نیروهای متخصص می‌باشد (استارک و وانگ، ۲۰۱۲). این کشورها برای گذار از عقب‌ماندگی و رسیدن به توسعه مطلوب، ناگزیرند روی پرورش و توسعه عامل انسانی خود سرمایه‌گذاری کنند؛ اما ممکن است نتیجه این سرمایه‌گذاری، به خاطر پدیده‌ای به نام مهاجرت عاید کشورهای دیگر شود. مهاجرت به معنای ترک وطن کردن دوستان و خویشان و خارج شدن از نزد ایشان یا از جایی به جای دیگر رفتن و در آنجا منزل کردن است. مهاجرت در علم حقوق یعنی ترک وطن اصلی و مقیم شدن در جایی برای همیشه (غفاری نمین، ۱۳۸۹). مهاجرت می‌تواند شکل‌گیری سرمایه انسانی کشورها را تحت تأثیر قرار دهد و اثرات جبران‌ناپذیری را در بخش‌های مختلف بر جای بگذارد. گرچه پدیده مهاجرت، از کشورهای پیشرفته به کشورهای پیشرفته دیگر هم وجود دارد؛ در کشورهای کمتر توسعه‌یافته یا در حال توسعه مانند ایران، این پدیده به ویژه در مورد نخبگان و متخصصان از چالش‌های بسیار جدی به حساب می‌آید. مهاجرت نخبه‌های ورزشی به معنی مهاجرت وسیع قهرمانان و مربیان متخصص در رشته‌های مختلف ورزشی است که بسیاری از توانایی‌های انسانی مانند خلاقیت، اطلاعات، ابتکار و تجربه نیز از کشور خارج می‌شود. از این رو مساله بزرگ پیش‌رو برای توسعه منابع انسانی در جوامع دولت‌های غیرصنعتی، از دست دادن استعدادهای انسانی از طریق "فرار مغزها" است (ژویگ، ۲۰۰۸). نخبگان ورزشی حتی می‌توانند در برندسازی یک کشور نیز مؤثر باشند. به عنوان نمونه کشتی‌گیران و وزنه‌برداران ایران، شطرنج‌بازان روسیه، فوتبالیست‌های اسپانیا، والیبالیست‌های برزیل توانسته‌اند نام کشورشان را در یک رشته‌ی خاص ورزشی تبدیل به برند جهانی کنند. با این وصف، مهاجرت نخبگان ورزشی از یک کشور سبب تهدید سرمایه‌ انسانی در کشور مبدأ و رشد این سرمایه در کشور مقصد می‌شود. از سوی دیگر مهاجرت نخبگان نیز مانند هر پدیده‌ی اجتماعی دیگری دارای عوامل مختلفی است که سبب بوجود آمدن آن می‌شوند که باید مورد شناسایی، تحلیل و بررسی قرار گیرند. با وجود این، نباید از نقش و تأثیرگذاری دولت بر سیاست‌گذاری در ورزش کشور غافل ماند؛ در واقع می‌توان گفت موفقیت‌های بین‌المللی از طریق سیاست عمومی با اتخاذ رویکردی استراتژیک، به پیشرفت ورزشکاران به دست می‌آید. این امر منجر به افزایش رقابت در ورزش‌های بین‌المللی با سرمایه‌گذاری گسترده توسط دولت‌ها از طریق کمک‌های مالی آنها می‌شود. یکی از راه‌های رشد و توسعه ورزش کشور، اهمیت دادن به ورزش نخبه‌ای، نخبگان ورزشی و سیاست‌های مرتبط با آنان است. ارتقای ورزش نخبه به عنوان یک استراتژی ملی، معمولاً بر این مبنا استوار است که موفقیت‌های فردی و تیمی در مسابقات ورزشی مهم، می‌تواند نتایج ارزشمندی را در جامعه به وجود آورد. (زیوری خرم، ۱۴۰۲) درحالی که مهاجرت نخبگان ورزشی که نماد و سمبل یک ملت در مجامع بین‌المللی هستند، به همان اندازه می‌تواند دارای اهمیت و اثرات زیان بار بر کشور باشد (مرادی شرق، ۱۴۰۱) در میان کشورهای آسیایی، ایران دارای آمار قابل توجهی در زمینه‌ی مهاجرت نخبگان است (موسوی‌راد و همکاران، ۱۳۹۴). کمیته بین‌المللی المپیک (IOC) در سال ۲۰۲۰ تعداد ورزشکارانی را که می‌توانستند با پرچم این کمیته (پرچم پنج حلقه) در بازی‌های المپیک توکیو شرکت کنند، مشخص کرد که از این تعداد ۵ نفر ایرانی بودند. ایران در ورزش‌های رزمی نیز توانسته موفقیت‌های زیادی را در عرصه‌ی رقابت‌های جهانی به دست آورده و به مدال‌های ارزشمندی دست یابد. اما با وجود تمام موفقیت‌های ارزشمند ایران در رشته‌ی ورزش‌های رزمی، در چند سال گذشته مهاجرت این ورزشکاران به کشورهای دیگر افزایش یافته است.

پیشینه پژوهش

مطالعه صورت گرفته پیرامون پیشینه پژوهش و مطالعاتی که مرتبط با محورهای سیاست‌گذاری و تحلیل جامعه‌شناختی مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی هستند حاوی نکات و نتایجی می‌باشد که در ادامه بدان پرداخته شده است:

بعنوان مثال تحقیقی که گرین (۲۰۲۰) انجام داده است، به قدرت، سیاست و اولویت‌های سیاسی: توسعه نخبگان ورزشی در کانادا و انگلستان انجام داد و به بررسی روابط دولت و آژانس‌های دولتی با سازمان‌های ورزشی ملی در کانادا و ارگان‌های ملی مدیریت ورزش در انگلستان پرداخت و طبق نتایج به دست آمده اذعان داشت که توجه به سیاست نخبگان ورزش در هر دو کشور مورد توجه قرار گرفته است

تحقیقی که زیوری خرم و همکاران (۱۴۰۲) انجام داده است، به تبیین الگوی کاهش مهاجرت ورزشکاران نخبه مبتنی بر پذیرش سیاست‌ها پرداخته است و به این نتیجه دست یافته است عوامل اصلی موثر بر کاهش مهاجرت ورزشکاران نخبه مبتنی بر پذیرش سیاست‌ها، شامل اعتماد، شرایط تسهیل‌گر، محدودیت‌ها، سیاست‌های زمینه‌ای، ارتقای کیفی، درک موفقیت، پذیرش سیاست‌ها است که در قالب عوامل علی، زمینه‌ای، محدودیت‌ها، عوامل مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها دسته بندی شدند. تحقیقی که مرادی شرق و همکاران (۱۴۰۱) انجام داده است، ارائه مدل گرایش به مهاجرت ورزشکاران نخبه جمهوری اسلامی ایران بر اساس نظریه‌داده بنیاد پرداخته است و به این نتیجه دست یافته است مجموعه ای از عوامل در کنار یکدیگر و در تعامل با هم در تعیین الگوی مهاجرت ورزشکاران مؤثر هستند که در سه سطح کلان، سطح میانی و سطح خرد تقسیم بندی شدند. عوامل سطح کلان شامل: برخی عوامل موجود در شرایط مداخله‌گر جهانی و شرایط زمینه‌ای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی مدل پارادایمی هستند. عوامل سطح میانی شامل: برخی عوامل موجود در شرایط علی مدل پارادایمی (عوامل مدیریتی، عوامل ساختاری و عوامل تسهیل‌اتی و رفاهی) که در محیط نزدیک به ورزشکاران و مربوط به متولیان ورزش کشور هستند. و در نهایت سطح خرد شامل: عوامل فردی و ویژگی‌های شخصی و روان شناختی خود ورزشکاران است. پدیده مهاجرت ورزشکاران یک موضوع چندوجهی بوده و هیچ تک عاملی را نمی‌توان به عنوان عامل موثر بر آن معرفی نمود؛ بنابراین باید راهکارهایی مرتبط و متناسب با این عوامل در سه سطح کلان، سطح میانی و سطح خرد برای پیشگیری یا کاهش این پدیده در نظر گرفت. از آن‌جا که نخبگان ورزشی از ذخایر ارزشمند ایران هستند و با توجه به افزایش مهاجرت‌ها در ایران، ضروری است تا موضوع "سیاستگذاری مهاجرت نخبگان" را از زوایای مختلف بررسی نمود. عوامل متعدد مختلفی می‌تواند در بروز این پدیده دخالت داشته باشد. متغیرهایی همچون ناتوانی سیاسی، تفاوت‌ها در سطح دستمزد، امکانات ورزشی اندک، گرفتاری‌های خانوادگی، تبعیض در بین قهرمانان از جمله عواملی هستند که می‌تواند ورزشکاران و قهرمانان جهان سوم را برای خروج از سرزمین مادری‌شان ترغیب کنند. بر این اساس این پژوهش قصد دارد تا به سیاستگذاری و تحلیل جامعه شناختی مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی بپردازد و لذا مدل مفهومی ذیل را پیشنهاد نموده است.

شکل ۱ - علل مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی

روش پژوهش

پژوهش حاضر ترکیبی با طرح متوالی اکتشافی بود که در بخش کیفی آن با استفاده از تکنیک گراند تئوری مبنای مدل استراوس و کوربین به ماهیت تفهیمی سیاست‌گذاری مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی و نسبت محقق با وجوه ذهنی این واقعیت پرداخته شد و در آن از پارادایم پراگماتیسم استفاده شد. بخش کمی نیز به شیوه پیمایشی با استفاده از پرسشنامه بود. بدین صورت که پس از اجرای مصاحبه‌ها، با استخراج کدها، مقوله‌ها و مفاهیم ذیل مقوله‌ها، سوالات پرسشنامه تنظیم شده و مورد استفاده در جامعه آماری قرار گرفت. جامعه مورد بررسی شامل کارشناسان و ورزشکاران حرفه‌ای ورزش‌های رزمی (به تعداد ۱۲ نفر) که به صورت هدفمند انتخاب شدند و ورزشکاران رزمی شهر تهران (به تعداد ۳۸۴ نفر) که به صورت دسترس انتخاب شدند، بود. ابزار مورد استفاده نیز مصاحبه نیمه ساختار یافته و پرسشنامه محقق ساخته بود.

یافته‌ها

در گروه کارشناسان، ۵۸/۳ درصد مرد و ۴۱/۷ درصد زن می‌باشند. در گروه ورزشکاران رزمی نیز ۸۵/۴ درصد مرد و ۱۴/۶ درصد زن می‌باشند. بیشتر افراد گروه کارشناسان (۹۱/۷ درصد) بالاتر از ۴۰ سال و بیشتر افراد گروه ورزشکاران رزمی (۵۵/۹ درصد) زیر ۳۰ سال می‌باشند. بیشتر افراد گروه کارشناسان (۴۱/۶ درصد) دارای مدرک دیپلم و پایین‌تر و بیشتر افراد گروه ورزشکاران رزمی (۵۲/۹ درصد) دارای مدرک کارشناسی می‌باشند.

جدول ۱ - شاخص‌های توصیفی افراد گروه نمونه

ورزشکاران رزمی		کارشناسان و ورزشکاران حرفه‌ای		متغیر	
درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی		
۸۵/۴	۳۲۸	۵۸/۳	۷	مرد	جنسیت
۱۴/۶	۵۶	۴۱/۷	۵	زن	
۵۵/۹	۲۱۵	۰	۰	زیر ۳۰ سال	سن
۲۵/۸	۹۹	۸/۳۳	۱	۳۰-۴۰	
۱۸/۲	۷۰	۹۱/۷	۱۱	بالاتر از ۴۰ سال	تحصیلات
۱۶/۹	۶۸	۴۱/۶	۵	دیپلم و پایین‌تر	
۵۲/۹	۲۰۳	۲۵	۳	کارشناسی	
۲۷/۳	۱۰۵	۲۵	۳	کارشناسی ارشد	
۲/۹	۱۱	۸/۴	۱	دکتری	

در بخش کیفی، کدگذاری با استفاده از روش گراند تئوری انجام شد. مصاحبه‌هایی که با افراد انجام شد به دقت مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت و عوامل مؤثری که در بررسی عوامل سیاست‌گذاری مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی از ایران نقش داشت استخراج شد. در نهایت این عوامل مطالعه شده، استخراج و کدگذاری شد. مؤلفه‌های اولیه‌ای که کدگذاری شدند، عبارت بودند از محدودیت در پیدا کردن شغل، نداشتن رفاه در زندگی، عدم دسترسی به امکانات بهتر، نداشتن مربی مناسب، باختم‌های اجباری در مقابل حریفان، برنامه نداشتن برای ورزشکاران، مهم نبودن نخبه ورزشی برای مدیران دولتی، جذابیت اروپا و آمریکا، امیدوار نبودن، سبک زندگی غرب، درگیری‌های روحی در ورزشکاران، نداشتن ورزشگاه مناسب، عدم تجربه در مربیان، نداشتن درآمد، قرض کردن پول برای شرکت در مسابقات، تحقیر، فراهم بودن شغل در خارج از کشور، بی‌برنامگی برای ورزشکاران، سخت‌گیری‌های بی‌مورد و نداشتن بیمه.

تحلیل یافته‌ها

پس از استخراج عناوین و مؤلفه‌ها در کدگذاری باز، کدگذاری محوری جهت نظم بخشیدن به عناوین به دست آمده صورت گرفت که نتایج آن در جدول ۲ قابل مشاهده است.

جدول ۲ - مفاهیم، مقولات و مقوله محوری استخراج شده از مصاحبه‌ها

مقولات	مفاهیم
پیدا کردن شغل بهتر	محدودیت در پیدا کردن شغل، فراهم بودن شغل در خارج از کشور
رفاه	نداشتن رفاه در زندگی
امکانات بیشتر	عدم دسترسی به امکانات بهتر
باخت‌های بی‌دلیل	باخت‌های اجباری در مقابل حریفان
عدم برنامه‌ریزی	نداشتن مربی مناسب، برنامه نداشتن برای ورزشکاران، عدم تجربه در مربیان
اهمیت بیشتر به ورزشکاران در خارج از کشور	مهم نبودن نخبه‌ی ورزشی برای مدیران دولتی
جاذبه‌های غرب	جذابیت اروپا و آمریکا، سبک زندگی غرب
نامیدی به آینده	امیدوار نبودن، نداشتن بیمه
دغدغه‌های روحی	درگیری‌های روحی در ورزشکاران
نبود زیرساخت‌های مناسب	نداشتن ورزشگاه مناسب
نیازهای مالی	نداشتن درآمد، قرض کردن پول برای شرکت در مسابقات
سخت‌گیری به ورزشکاران	تحقیر، سخت‌گیری‌های بی‌مورد

پاسخی که مصاحبه شونده‌گان به سوالات دادند و کدگذاری اولیه بر مبنای آن انجام شد، در این جدول دسته‌بندی شده و هر یک از مولفه‌هایی که با یکدیگر شباهت داشتند گروه‌بندی شدند. پس از فرایند کدگذاری محوری، پنج بخش شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها مورد بررسی قرار گرفتند که نتایج نشان داد شرایط علی شامل (امکانات بیشتر، نامیدی به آینده، نیازهای مالی و پیدا کردن شغل بهتر)، شرایط زمینه‌ای شامل (عدم برنامه‌ریزی، جاذبه‌های غرب و دغدغه‌های روحی)، شرایط مداخله‌گر و میانجی شامل (اهمیت بیشتر به ورزشکاران در خارج از کشور، نبود زیرساخت‌های مناسب و سخت‌گیری به ورزشکاران و باخت‌های بی‌دلیل)، راهبردها شامل (حل مناسبات سیاسی و تفکیک آن از ورزش، حمایت بیشتر دولت از ورزشکاران، بیمه کردن ورزشکاران و در نظر گرفتن سازوکاری برای رفاه آن‌ها) و پیامدها شامل (علاقه‌مندی بیشتر ورزشکاران به کشور و عدم مهاجرت ورزشکاران) می‌باشند.

جدول ۳ - آزمون کولموگروف - اسمیرنوف در بررسی داده‌های آماری افراد شرکت کننده

ابعاد	سطح معناداری
اقتصادی	۰/۱۰۸
سیاسی - مدیریتی	۰/۱۲
اجتماعی	۰/۱
روانشناختی	۰/۱۴

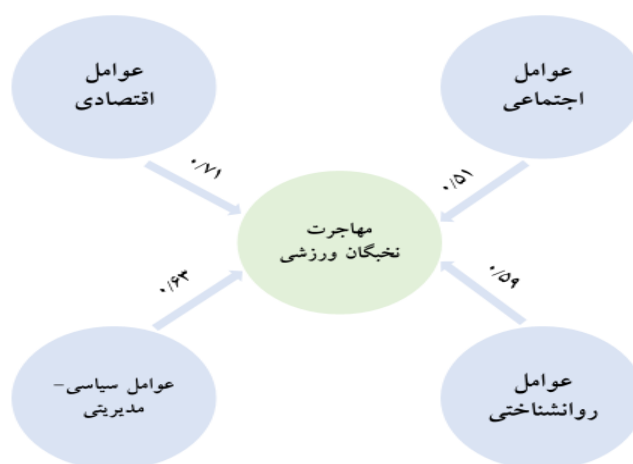
همان‌گونه که مشاهده می‌شود آزمون معنی‌دار است، زیرا سطح معناداری برای هر یک از مولفه‌های پرسشنامه از ۰.۰۵ بزرگ‌تر است، بنابراین داده‌ها دارای توزیع نرمال می‌باشند.

جدول ۴ - تأثیر شرایط اقتصادی بر مهاجرت نخبگان

ابعاد	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معناداری
شرایط اقتصادی	۱۵۵۷۳/۱۵۶	۳۸۳	۲۱/۸۸۱	۶/۷۶۷	۰/۰۰۰
سیاسی - مدیریتی	۱۳۶۸۲/۸۵۹	۳۸۳	۲۶/۰۶۸	۳/۴۵۳	۰/۰۰۰

عوامل اجتماعی	۱۷۳۰۳/۶۲۲	۳۸۳	۱۹/۴۸۷	۹/۸۵۹	۰/۰۰۰
عوامل روانشناختی	۱۱۵۷۴۰/۸۱۰	۳۸۳	۱۴۶/۶۵۱	۸/۱۲۷	۰/۰۰۰

توجه به این که سطح معناداری در تمام ابعاد از ۰/۰۵ کوچک‌تر است، لذا می‌توان بیان نمود که شرایط اقتصادی، شرایط سیاسی - مدیریتی، عوامل اجتماعی و عوامل روانشناختی بر مهاجرت نخبگان تأثیر داشته است. برای ترسیم مدل مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی از مسیر معادلات ساختاری استفاده شد که نتایج مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شده است. تاملی بر بخش تحلیل عاملی تأییدی مدل نشان می‌دهد که بار عاملی همه‌ی ابعاد پرسشنامه بالاتر از ۰/۳ است. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۳ باشد رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف‌نظر می‌شود. بار عاملی بین ۰/۳ تا ۰/۶ قابل قبول و اگر بزرگ‌تر از ۰/۶ باشد خیلی مطلوب است. مقدار شاخص RMSEA برابر ۰/۰۶۸ به دست آمده است که نشان دهنده‌ی تأیید مطلوب مدل است زیرا باید این مقدار کمتر از ۰/۱ باشد. مقدار شاخص CFI نیز در این مدل برابر ۰/۹۸ به دست آمده و از آن‌جا که بزرگ‌تر از ۰/۹ است نشان می‌دهد که مدل مطلوب است. بنابراین جمع‌بندی نتایج معادلات ساختاری نشان می‌دهد که ابعاد به خوبی بر متغیرهای پژوهش بار شده‌اند و می‌توانند توصیف مناسبی از متغیرها به عمل آورند. در زیر مدل برازش شده‌ی مهاجرت نخبگان در ورزش‌های رزمی نشان داده شده است.

شکل ۲ - مدل نهایی

در جدول ۵ نیز شاخص‌های به دست آمده از مدل پژوهشی نشان داده شده است.

جدول ۵ - نتایج شاخص‌های مدل پژوهش

ردیف	شاخص	محدوده مجاز	داده خروجی
۱	RMSEA	کمتر از ۰/۱	۰/۰۶۸
۲	CFI	بزرگ‌تر از ۰/۹	۰/۹۸

بار عاملی نشان می‌دهد که هر چهار بعد اجتماعی، سیاسی - مدیریتی، اقتصادی و روانشناختی بر مهاجرت نخبگان ورزشی تأثیر زیادی دارد، زیرا بار عاملی همه‌ی آن‌ها نزدیک به ۰/۶ یا بالاتر از ۰/۶ است که نشان می‌دهد این تأثیر به ترتیب، مطلوب و خیلی مطلوب است. از سوی دیگر هیچ‌یک از بارهای عاملی کمتر از ۰/۳ نبود که نشان می‌دهد هیچ‌کدام از این ارتباطها ضعیف نبوده است؛ به عبارت دیگر تمامی مولفه‌های مهم در مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی تأثیرگذار هستند. با این وجود عوامل اقتصادی با بار عاملی ۰/۷۱ بیشترین تأثیر و عوامل اجتماعی با ۰/۵۱ دارای کمترین تأثیر بودند. ترتیب اثرگذاری عوامل موثر بر مهاجرت نخبگان ورزشی به صورت زیر است:

عوامل اقتصادی < عوامل سیاسی-مدیریتی < عوامل روانشناختی < عوامل اجتماعی

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این پژوهش با هدف سیاستگذاری و تحلیل جامعه شناختی مهاجرت نخبگان (مطالعه موردی نخبگان ورزش‌های رزمی) انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که مولفه‌های کشف شده در بخش کیفی در چهار دسته (عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل سیاسی - مدیریتی و عوامل روانشناختی) قرار دارند. بار عاملی نشان داد که هر چهار بعد اجتماعی، سیاسی - مدیریتی، اقتصادی و روانشناختی بر مهاجرت نخبگان ورزشی تأثیر زیادی دارد و این تأثیر به ترتیب، مطلوب و خیلی مطلوب است. همچنین هیچ‌یک از این ارتباطها ضعیف نبوده است؛ به عبارت دیگر تمامی مولفه‌های مهم در مهاجرت نخبگان ورزش‌های رزمی تأثیرگذار هستند. با این وجود عوامل اقتصادی با بار عاملی ۰/۷۱ بیشترین تأثیر و عوامل اجتماعی با ۰/۵۱ دارای کمترین تأثیر بودند.

یافته‌های پژوهش نشان داد عوامل اقتصادی بیشترین نقش را در سیاستگذاری مهاجرت نخبگان ورزشی دارند. این نتیجه به این معناست که ورزشکاران ایرانی با این فرض که در کشور مقصد دسترسی بهتری به شغل بهتر و درآمد بیشتر دارند اقدام به مهاجرت می‌کنند و بر این عقیده هستند که در آن‌جا از رفاه بیشتری برخوردارند و دسترسی آن‌ها به امکانات مورد نیازشان بیشتر است. این یافته با تحقیقات حسینی و غفوری (۱۳۹۹)، باقری و همکاران (۱۳۹۸)، کیانی و همکاران (۱۳۹۷)، پلامبو (۲۰۲۱)، لاو و سینگمو (۲۰۱۱) همسو است.

دومین عامل مهم در سیاستگذاری مهاجرت ورزشکاران هنرهای رزمی عوامل سیاسی-مدیریتی به دست آمد. ورزشکاران بر این عقیده‌اند که مدیران به وضعیت آن‌ها و تأمین نیازهایشان اهمیتی نمی‌دهند و ورزش رزمی ایران از سوء مدیریت رنج می‌برد. آن‌ها بر این عقیده‌اند که نداشتن مربیان حرفه‌ای نقش مهمی در نداشتن انگیزه‌ی آن‌ها دارد و باخت‌های مصلحتی برای آن‌ها بسیار سنگین است. توجه به این نکته بسیار ضروری است زیرا ورزشکاران ایرانی پس از سال‌ها تجربه در میدان و ماه‌ها تمرینات سنگین برای شرکت در مسابقات آماده می‌شوند. گاهی اوقات در مراحل اول پیروز می‌شوند و در آستانه‌ی قهرمانی مجبور می‌شوند از مقابله با حریف امتناع کنند. این بدان معناست که با تمام تلاش‌هایی که کردند مجبور به انصراف می‌شوند و زحمات آنان بر باد خواهد رفت. این عامل بسیار مهمی است که باعث نارضایتی شدید ورزشکاران شده بود. آن‌ها عقیده داشتند مدیران به آینده‌ی ورزشکاران اهمیتی نمی‌دهند و سرنوشت ورزشکاران چندان مهم نیست. نکته‌ی جالبی که در حین مصاحبه‌ها با آن برخورد شد، این بود که رزمی‌کاران از ورزشکاران دیگر رشته‌ها مثال می‌زدند و سوء مدیریت را تنها محدود به رزمی‌کاران نمی‌کردند؛ به عبارت دیگر بی‌اهمیتی به سرنوشت ورزشکاران؛ روال مدیران ورزشی ایران در بسیاری از رشته‌ها (نه فقط هنرهای رزمی) است. این یافته با یافته‌های خسروی و همکاران (۱۳۹۸)، کیانی و همکاران (۱۳۹۷)، مقیمی، قاسمی و جوانمرد (۱۳۹۶) و شاه‌آبادی و صالحی (۱۳۹۷) همسو است.

عامل روانشناختی در رتبه‌ی سوم قرار گرفت که نشان می‌دهد غرب برای ورزشکاران ایرانی جذابیت دارد. از یکسو جذابیت غرب و از سوی دیگر عدم امیدواری به آینده‌ی خود در ایران باعث می‌شود که ورزشکاران تصمیم به مهاجرت بگیرند. علاقه به سبک زندگی غربی نیز عاملی تشویقی برای آن‌ها به شمار می‌رود؛ به عبارت دیگر می‌توان گفت نفس مهاجرت برای ورزشکاران، رسیدن به نوعی از آرامش روانی است. این نتایج با یافته‌های ودادهیر (۱۳۹۸)، کیانی و همکاران (۱۳۹۷)، گرت و همکاران (۲۰۲۰) همسو بود.

بر اساس نتایج، عامل اجتماعی در رتبه‌ی آخر قرار گرفت. کمبود امکانات یکی از عوامل مهم در مهاجرت ورزشکاران به شمار می‌رود؛ به عنوان نمونه، آن‌ها در ایران خود را از داشتن مربیان خوب و فرصت‌های آموزشی مناسب محروم می‌دانند. باید به این مهم توجه داشت که داشتن مربی خوب تنها به معنی مربی حرفه‌ای در ورزش نیست. آموزش ورزشکار حرفه‌ای

نیز تنها شامل آموزش مبارزه و تکنیک‌های آن نیست. این نتایج نیز با یافته‌های کیانی و همکاران (۱۳۹۷)، توکل و عرفان منش (۱۳۹۴)، شاه‌آبادی و جامه‌بزرگی (۱۳۹۳) همسو است.

پیشنادهای سیاستی

یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های ورزشکاران هنرهای رزمی در ایران مشکلات مالی است. بر این اساس پیشنهاد می‌شود: ۱- وزارت ورزش تمهیداتی را برای برخورداری از تمکن مالی برای قهرمانان و نایب قهرمانان و کسانی که در مسابقات حساس و جهانی رتبه کسب می‌کنند در نظر بگیرد. همچنین وزارت ورزش به توسعه‌ی منابع انسانی و ارتقای کیفی مربیان ورزش‌های رزمی در ایران توجه بیشتری نماید تا بتواند با آسیب‌شناسی از ضعف‌های موجود با یک برنامه‌ریزی میان مدت، ورزشکاران حرفه‌ای تربیت نماید. قرار دادن توسعه‌ی باشگاه‌های استاندارد و با کیفیت دولتی در برنامه‌های وزارت ورزش می‌تواند موجب شود تا ورزشکاران به باشگاه‌های مناسب و استاندارد که دارای مربیان ورزیده نیز هست دسترسی آسان داشته باشند.

۲- برای بهبود اقتصادی و افزایش وجهه‌ی اجتماعی و استفاده از ورزش نخبه به عنوان شاخصی برای تعریف غرور ملی، مدیران ابتدا خود بر روی سیاست‌ها به توافق برسند و در صورتی که به کاربردی بودن آنها اطمینان حاصل کردند اقداماتی برای تسهیل پذیرش آن در رده‌های دیگر سازمانی انجام دهند. پیشنهادهای کلی در این باره حاکی از آن است که در پذیرش سیاست‌ها اولین اقدام اعتمادسازی است که باید در رأس تمام اقدامات قرار گیرد. مهم‌ترین رکن این اقدام شفافیت در سیاست‌ها است و این که هم‌راستا با اهداف باشد.

References

- Baqeri, H., Ghavam Safat, M., & Haseli, G. (2020). Identification and prioritization of factors influencing the migration of elite athletes in Iran. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 6(2), 257-286.
- Garrett, S, Vickers, E, Fletcher, D & Guy, T (2020). Sport migration from the UK to the US: The student-athlete experience, *Journal for the Study of Sports and Athletes in Education*, 14(1).19-40.
- Ghaffari Nemini, S. (2010). *Migration Law: International Migration Law, International Migration Organizations, Examination of Canada's Legal System in Migration*. Tehran: Jungle Publication.
- Keyvanfar, F., Puryani, M., & Khairi, H. (2023). Analyzing the susceptibility of political development to political, social, and cultural participation in the central province from 2006 to 2016. *Urban and Regional Policy*, 2(8), 1-22.
- Khosravi, A., Khosravi, S., Mansouri Beidokani, M., & Mir, S. (2020). Elite migration and its relationship with development: opportunities and challenges for policymakers. *Strategies of Education Development in Medical Sciences*, 12(6), 8-18.
- Kiani, K., Shahriari Pour, R., Moradi, F., & Sadr, H. (2018). Structural modeling of factors influencing the inclination of elite students to migrate from the country (case study: Semnan University). *Higher Education Letter*, 11(44), 121-151.
- Love, A & Seungmo, K (2011). Sport Labor Migration and Collegiate Sport in the United States: A Typology of Migrant Athletes, *Journal of Issues in Intercollegiate Athletics*, 4, 90-104.

- Moghimi, M., Ghasemi, H., & Javanmard, H. (2017). Investigating the effect of talent management on the employment and attraction of elites and its effects on reducing elite migration in the country. The First National Conference on New Ideas in Business Management, Tehran.
- Mohammadkhani, M., Karkhe Abadi, Z., & Arghani, A. (2023). Scenario analysis of Tehran metropolis flourishing with a policy approach. *Urban and Regional Policy*, 2(6), 1-19.
- Mousavi Rad, H., & Ghodsian, H. (2015). Analysis of elite migration and the impact of deterrent policies using system dynamics. *Strategic Management Research*, 21(59), 37-63.
- Palumbo, F (2020). Student-athlete migration: a systematic literature review, *Human movement*, 22(1). 80–91.
- Shahabadi, A., & Jameh Bozorgi, A. (2014). The impact of economic, political, and civil liberties on migration (with emphasis on elite migration). *Parliament and Strategy*, 21(77), 41-69.
- Shahabadi, A., & Salehi, M. (2017). The impact of improving the management of abundant natural resources on elite migration governance. *Business Research Journal*, 21(83), 103-134.
- Stark, O. & Wang, Y. Q (2012). Migration dynamics. *Economics Letters*, 76(2). 159-164.
- Tavakol, M., & Erfanmanesh, A. (2015). A comprehensive sociological approach to the migration of elites with emphasis on Iranian society. *Science and Technology Policy*, 7(2), 83-97.
- Tayebzadeh, K., Taqipour, M., & Heidari, A. (2023). The role of school flexibility in adolescent social skills (second-grade girls' schools in Shiraz). *Urban and Regional Policy*, 2(1), 1-22.
- Vadadihir, A. (2020). Tendency to migrate abroad in the medical community in Iran: A qualitative study. *Research and Planning in Higher Education Quarterly*, 25(2), 42-23.
- Zivari Khorma, A., Khodamoradpour, M., Yektayar, M., & Zargar, T. (2023). Explaining the pattern of reducing elite athlete migration based on policy acceptance. *Sociological Studies in Sport*, 3(1), 93-108.
- Zweig, D (2008). Redefining the Brain Drain: China's 'Diaspora Option', *Science, Technology and Society*.

